

06.04.2023 r.

NFZ-BP.5202.37.2023

2023.90168.TR

A. G. sp. z o.o.

Decyzja nr 29/2023/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku A. G. sp. z o.o. z siedzibą w o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu:

uznają za nieprawidłowe stanowisko Wnioskodawcy zaprezentowane we wniosku z dnia 13 marca 2023 r. dotyczące niepodlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, pełniących funkcję członków zarządu, z tytułu wynagrodzenia otrzymywanego w zamian za wykonywanie na rzecz spółki świadczeń niepieniężnych.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 13 marca 2023 r. A. G. sp. z o.o. zs. w KRS, NIP, REGON, zwana dalej: „Przedsiębiorcą”, zwróciła się do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia o interpretację indywidualną w zakresie przepisów dotyczących podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego wspólników, wchodzących w skład organów zarządczych, zobowiązanych na mocy umowy spółki do powtarzających się świadczeń niepieniężnych.

Do wniosku zostało załączone pełnomocnictwo, informacja odpowiadająca odpisowi aktualnego z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego i dowód uiszczenia opłaty od wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej w kwocie 40 zł.

W opisie stanu faktycznego Przedsiębiorca wskazał, że wykonuje działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą w zakresie:

- 1) wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych;
- 2) produkcja pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana;
- 3) wykonywanie instalacji elektrycznych;
- 4) wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych;
- 5) działalność agentów specjalizujących się w sprzedaży pozostałych określonych towarów;
- 6) sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana;
- 7) pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych;
- 8) pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane;
- 9) sprzedaż hurtowa pozostałych maszyn i urządzeń;
- 10) pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach.

Udziały w spółce przysługują w częściach równych dwóm wspólnikom, pozostającym jedynymi uprawnionymi do wypłaty dywidendy. Wspólnicy jednocześnie pełnią funkcję członków zarządu, gdzie każdy z nich pozostaje uprawniony do jednoosobowej reprezentacji Przedsiębiorcy. Organ zarządczy jest dwuosobowy.

Wspólnicy Przedsiębiorcy na mocy umowy spółki i uchwały wspólników zostaną zobligowani do wykonywania na jej rzecz powtarzalnych świadczeń niepieniężnych na podstawie art. 176 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1467, z późn. zm.), zwanej dalej: „k.s.h.”.

Zakres tych czynności będzie obejmował:

- 1) zamawianie i kontakt z kurierem, co najmniej raz w miesiącu;
- 2) wysyłanie monitów, upomnień, co najmniej raz w miesiącu;
- 3) prezentowanie ofert usług spółki, co najmniej raz w miesiącu;
- 4) kontaktowanie się z klientami spółki, co najmniej raz w miesiącu;
- 5) wystawianie faktur spółki i ich wysyłanie do klientów spółki, co najmniej raz w tygodniu;

- 6) prowadzenie działań zmierzających do pozyskania nowych klientów spółki, co najmniej raz w tygodniu;
- 7) przekazywanie baz danych klientów spółki do archiwum, co najmniej raz w tygodniu;
- 8) kompletowanie i przekazywanie dokumentów księgowych do zewnętrznego biura rachunkowego, co najmniej raz w tygodniu;
- 9) przygotowywanie i przedstawianie umów istniejącym i potencjalnym klientom spółki, co najmniej raz w tygodniu;
- 10) sporządzenie ofert i kosztorysów na usługi spółki, co najmniej raz w miesiącu;
- 11) wystawianie faktur i wysyłanie ich do klientów spółki, co najmniej raz w tygodniu;
- 12) weryfikowanie zleceń od klientów spółki, co najmniej raz w tygodniu;
- 13) zaopatrywanie spółki w materiały, co najmniej raz w tygodniu;
- 14) zapewnianie transportu materiałów i produktów spółki, co najmniej raz w miesiącu;
- 15) zamawianie i kontakt z kurierem, co najmniej raz w miesiącu;
- 16) weryfikację rozliczeń z kontrahentami, co najmniej raz w tygodniu;
- 17) kontaktowanie się z klientami, co najmniej raz w tygodniu;
- 18) prezentowanie ofert usług spółki, co najmniej raz w tygodniu.

Wymienione czynności wspólnicy będą realizować powtarzalnie, stosownie do potrzeb spółki. Wspólnicy zobowiążą się w umowie spółki do realizowania czynności w przedziale czasowym, wskazanym wyraźnie w umowie spółki. Wynagrodzenie zostanie ustalone w oparciu o faktycznie zrealizowane czynności o charakterze powtarzalnym. Wspólnik nie otrzyma wynagrodzenia za samą gotowość do realizacji świadczeń, tylko za faktycznie wykonane czynności. Pomiędzy Przedsiębiorcą a wspólnikiem nie będą zawierane żadne dodatkowe umowy (o pracę, zlecenie czy świadczenie usług).

Przedsiębiorca zadał pytanie, czy z tytułu wynagrodzenia wypłacanego wspólnikom – pełniącym funkcję członków zarządu, za wykonywanie wymienionych czynności Przedsiębiorca będzie płatnikiem składek.

Zgodnie ze stanowiskiem Przedsiębiorcy, zgodnie z art. 66 u.ś.o.z., wynagrodzenie otrzymywane przez wspólnika z tytułu powtarzalnych świadczeń niepieniężnych przyznane na podstawie umowy spółki i uchwały wspólników, nie stanowi obowiązkowego tytułu do odprowadzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne – ponad składki przewidziane dla wspólników pótek z ograniczoną odpowiedzialnością związane z samym ich statusem.

**Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji
zważył, co następuje.**

Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.

Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach Prezes Funduszu wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Stanowisko Przedsiębiorcy nie jest prawidłowe.

Przepis art. 2 k.s.h. stanowi, iż w sprawach określonych w art. 1 § 1 nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego. Jeżeli wymaga tego właściwość (natura) stosunku prawnego spółki handlowej, przepisy Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio.

Na zasadzie art. 3 k.s.h., przez umowę spółki handlowej wspólnicy albo akcjonariusze zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu przez wniesienie wkładów oraz, jeżeli umowa albo statut

spółki tak stanowi, przez współdziałanie w inny określony sposób. W świetle art. 151 § 3 k.s.h., wspólnicy są zobowiązani jedynie do świadczeń określonych w umowie spółki.

Na podstawie art. 159 k.s.h., jeżeli wspólnikowi mają być przyznane szczególne korzyści lub jeżeli na wspólników mają być nałożone, oprócz wniesienia wkładów na pokrycie udziałów, inne obowiązki wobec spółki, należy to pod rygorem bezskuteczności wobec spółki dokładnie określić w umowie spółki. Przepis art. 176 § 1 k.s.h. stanowi natomiast, iż jeżeli wspólnik ma być zobowiązany do powtarzających się świadczeń niepieniężnych, w umowie spółki należy oznaczyć rodzaj i zakres takich świadczeń. Wedle § 2 cytowanego artykułu, wynagrodzenie wspólnika za takie świadczenia na rzecz spółki jest wypłacane przez spółkę także w przypadku, gdy sprawozdanie finansowe nie wykazuje zysku. Wynagrodzenie to nie może przewyższać cen lub stawek przyjętych w obrocie. W § 3 przepisu wskazuje się, iż w przypadku określonym w § 1 zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części udziału, bądź obciążenie udziału, może nastąpić jedynie za zgodą spółki, o której mowa w art. 182, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Stosownie do treści art. 201 § 1 i 3 ustawy, zarząd prowadzi sprawy spółki i reprezentuje spółkę, a w jego skład mogą być powołane osoby spośród wspólników lub spoza ich grona. Jak wynika przy tym z art. 204 § 1 k.s.h., prawo członka zarządu do prowadzenia spraw spółki i jej reprezentowania dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych spółki.

Uchwała wspólników może ustalać zasady wynagradzania członków zarządu, w szczególności maksymalną wysokość wynagrodzenia, przyznawania członkom zarządu prawa do świadczeń dodatkowych lub maksymalną wartość takich świadczeń ustalane są uchwałą wspólników. Wynagrodzenie członków zarządu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub innej umowy określa organ albo osoba powołana uchwałą zgromadzenia wspólników do zawarcia umowy z członkiem zarządu. (art. 203¹ k.s.h.).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, należy wskazać, iż z mocy ustawy sprawy spółki prowadzi zarząd, do którego należy również reprezentowanie spółki. Wspólnicy spółki pozostają uprawnieni do zasiadania w zarządzie, z którego tytułu przyjmują na siebie ww. obowiązki oraz zwyczajowo nabywają uprawnienie do wynagrodzenia za czynności wykonywane w ramach pełnionej funkcji.

Instytucją odmienną pozostaje zobowiązanie do powtarzających się świadczeń niepieniężnych.

Zgodnie ze stanowiskiem doktryny i orzecznictwa, przepis art. 176 k.s.h. obok obligatoryjnego obowiązku wspólników do wniesienia wkładów na pokrycie objętych udziałów, stanowi jeden

z fakultatywnych obowiązków wspólników, znajdujących swoje źródło w umowie spółki, a zarazem odstępowo od ustawowego ograniczenia świadczeń wspólników na rzecz spółki (art. 151 § 3 i art. 3 k.s.h.). Umowa spółki natomiast kreuje stosunek cywilnoprawny i jest umową cywilnoprawną, zawierającą cechy szczególne, właściwe dla regulacji prawa handlowego, tj. tworzy stosunek obligacyjny o charakterze konsensualnym, odpłatnym, przysparzającym oraz kauzalnym.

W doktrynie podkreśla się konieczność rozróżnienia zobowiązania wspólnika do powtarzających się świadczeń niepieniężnych od innych fakultatywnych postanowień umowy spółki oraz ewentualnych cywilnoprawnych stosunków zobowiązaniowych pomiędzy spółką a wspólnikiem.

Do elementów przedmiotowo-istotnych zobowiązania ustanowionego na podstawie art. 176 k.s.h. należą: obligacyjno-udziałowy charakter zobowiązania, ustanowiony w umowie spółki, oznaczony rodzaj i zakres świadczeń, odpłatność (oznaczenie wynagrodzenia), związek z udziałami ograniczonymi w zakresie swobody dysponowania nimi przez wspólnika.

W odróżnieniu od innego rodzaju fakultatywnych zobowiązań umownych oraz cywilnoprawnych, obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych powinien pozostawać w ścisłym związku z zamierzeniami i celem, dla którego wspólnicy utworzyli spółkę.

Z tej przyczyny omawiane zobowiązanie składa się na treść stosunku uczestnictwa w spółce.

W celu skutecznego ustanowienia instytucji opisanej w art. 176 § 1 k.s.h., strony umowy spółki powinny oznaczyć co najmniej rodzaj i zakres świadczeń.

Pod pojęciem rodzaju należy przy tym rozumieć przedmiot świadczenia. Ustawodawca nie ustanawia ograniczeń co do rodzaju świadczeń będących przedmiotem zobowiązania, wobec czego przyjęć należy, iż przedmiotem zobowiązania wspólnika może być każdy typ świadczenia (dare – danie czegoś, facere – czynienie czegoś, non facere – nie czynienie czegoś, pati – znoszenie czegoś).

Drugim obligatoryjnym elementem zobowiązania wspólnika pozostaje jego zakres, przez co rozumie się rozmiar i okres świadczenia (w znaczeniu częstotliwość). Zgodnie z literalnym brzmieniem normy ustanowionej w art. 176 k.s.h. świadczenie powinno mieć charakter powtarzalny, a zatem periodyczny. Tego kryterium nie spełniają zobowiązania jednorazowe, ciągle ani stałe (tak np.: Z. Jara (red.), Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 3, Warszawa 2020).

Uwzględniający ww. elementy stosunek prawny ma charakter obligacyjno-udziałowy. W odróżnieniu od relacji cywilnoprawnej, niewywodzącej się ze stosunków korporacyjnych, do tego rodzaju stosunków obligacyjnych stosuje się reżim k.s.h.

Przedmiotem stosunku prawnego opisanego w stanie faktycznym pozostaje świadczenie o charakterze ciągłym, na które składa się wykonywane całego szeregu czynności wykonywanych

„co najmniej raz w tygodniu” albo „co najmniej raz w miesiącu”. Świadczenie to nie mieści się w hipotezie normy ustanowionej w art. 176 k.s.h., a zarazem spełnia przesłanki przedmiotu umowy o świadczenie usług lub umowy o pracę. Każdy ze współników zobowiązany jest bowiem do realizowania typowych czynności związanych z prowadzeniem spraw spółki (protokołowanie zgromadzenia współników, prowadzenie spraw finansowych, prowadzenie szkoleń dla pracowników, zapewnianie materiałów, archiwizowanie danych) i obsługą jej klientów (sporządzanie ofert i kosztorysów, rozpatrywanie reklamacji, windykowanie należności, weryfikacja zleceń, przygotowywanie i nadawanie paczek, aktualizowanie strony internetowej, przygotowywanie umów z klientami). Z uwagi na naturę tych czynności, mają one charakter czynności starannego działania wykonywanych w sposób ciągły. W zasadniczej części wymienione działania zarezerwowane są wręcz dla ustawowego organu zarządzającego spółką, ponieważ sprowadzają się do prowadzenia spraw spółki i reprezentowania spółki.

W odróżnieniu od świadczeń periodycznych (okresowych), w przypadku świadczeń ciągłych czas jest wyznacznikiem rozmiaru świadczenia. Świadczenie ciągłe polega bowiem na określonym, stałym zachowaniu się dłużnika przez czas trwania stosunku zobowiązaniowego. Upływ czasu zostaje tym samym wpisany w konstrukcję świadczenia, a w konsekwencji w konstrukcję stosunku zobowiązaniowego. Zachowanie dłużnika w zasadzie sprowadza się więc do spełniania świadczenia, które ma następować wraz z upływem czasu. Stosunek zobowiązaniowy ze świadczeniem ciągłym czerpie więc w najpełniejszym zakresie ze zjawiska upływu czasu oraz nieodwracalności tego zjawiska. Stałość zachowania dłużnika nie oznacza, że musi ono przybrać postać nieprzerwanego, nierozdzielonego, ciągłego. Do uznania świadczenia za ciągłe wystarcza, jeżeli składa się ono z pewnych powtarzających się stale, następujących po sobie psychofizycznych aktów dłużnika, które – mimo że oddzielone w czasie – tworzą razem funkcjonalną całość. Miernikiem tej całości jest czas, a interes wierzyciela jest zaspokajany właśnie dlatego, że odpowiednie zachowanie się dłużnika trwa w czasie (T. Dybowski [w:] K. Osajda (red.) Prawo zobowiązań – część ogólna. System Prawa Prywatnego tom 5, Warszawa 2020, Wydanie 3).

Czym innym jest świadczenie okresowe, zwane periodycznym lub powtarzającym się. Takie świadczenie – zgodnie z doktryną - polega na stałym dawaniu przez czas trwania stosunku prawnego, w określonych regularnych odstępach, pewnej ilości świadczeń (pieniędzy lub innych rzeczy zamiennych). Kolejne świadczenia pozostają względem siebie układzie periodycznym. Kategoria świadczeń okresowych jest więc wyróżniana na podstawie innych kryteriów niż świadczenia jednorazowe oraz ciągłe. Poza kryterium czasu pojawia się kryterium dodatkowe, tj.

ilość świadczeń spełnianych w ramach jednego stosunku zobowiązaniowego (T. Dybowski [w:] K. Osajda (red.) Prawo zobowiązań – część ogólna. System Prawa Prywatnego tom 5, Warszawa 2020, Wydanie 3).

Tych cech nie spełniają świadczenia opisane przez Przedsiębiorcę we wniosku, gdzie każdy ze wspólników zobowiązany jest do świadczenia kompleksowych usług związanych z prowadzeniem spraw spółki i jej reprezentacją w sposób ciągły, z ustalonym minimalnym ograniczeniem, polegającym na wykonaniu co najmniej jednej czynności danego rodzaju w jednostce czasu. Ograniczenie to nie posiada górnej granicy, a zobowiązanie wspólników ma wynikać z „potrzeb spółki”, w wyznaczonym przez Przedsiębiorcę „przedziale czasowym wskazanym wyraźnie w umowie spółki”. Wobec powyższego trzeba stwierdzić, iż w wyznaczonym przedziale wspólnicy zobowiązani są w pierwszej kolejności do utrzymania stałej gotowości do świadczenia, na wypadek ziszczenia się potrzeb spółki, a w dalszej kolejności zobowiązani pozostają do realizacji bieżących i ciągłych świadczeń, sprowadzających się do prowadzenia spraw i reprezentacji spółki. W wylistowanym katalogu czynności zleconych wspólnikom, Przedsiębiorca wymienia bowiem także czynności mieszczące się z mocy ustawy w kompetencjach zarządu.

Z uwagi na pełnioną przez wspólników funkcję członków zarządu, należy przyjąć, iż wymienione czynności winny być realizowane i rozliczane przez wspólników, w ramach powierzonej im roli członków zarządu.

Zakres projektowanego zobowiązania jest zatem sprzeczny z naturą instytucji opisanej art. 176 k.s.h., w rozumieniu art. 353¹ k.c. Należy ponadto nadmienić, iż opisane we wniosku sposoby świadczenia nie spełniają cechy periodyczności ani nie pozwalają na ustalenie stałego rozmiaru świadczenia w jednostce czasu – co jest immanentną cechą świadczeń powtarzalnych. Ustalenie minimalnego rozmiaru świadczenia, przy zachowaniu zobowiązania do świadczenia wedle potrzeb spółki w ściśle określonych przez nią ramach czasowych, nie pozwala na precyzyjne ustalenie zakresu powtarzających się świadczeń.

W kontekście powyższego stanowisko Przedsiębiorcy przedstawione we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej należy uznać za nieprawidłowe. Na gruncie przedstawionego stanu faktycznego nie można bowiem potwierdzić tezy, jakoby opisana relacja pomiędzy wspólnikami a spółką ma charakter stosunku uczestnictwa, ustanowionego w art. 176 k.s.h. Wobec tego, stosownie do treści art. 2 k.s.h., kwalifikacji prawnej tak oznaczonego zobowiązania należałoby dokonać z zastosowaniem przepisów k.c. Natura opisanego stosunku obligacyjnego wypełnia

przesłanki tytułu do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym, o jakim mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e oraz art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało stwierdzić jak na wstępie.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

- 1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2022 r. poz. 2000, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo
- 2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo
- 3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z Dz.U. z 2023 r. poz. 259, z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.